

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bona Volvntas Optimæ Consentiens. Seu De Sequendo In Omnibus Ductu Providentiæ Diviniæ

Foullon, Jean E.

Leodii, 1657

Sectio I. Adjumentum primum: Consideratio modi, quo agit Providentia, ut
nostra omnia illi permittamus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54992](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54992)

P A R S T E R T I A.

Adjumenta bonæ Voluntatis.

S E C T I O P R I M A.

Adjumentum primum,

*Consideratio modi, quo agit Providentia,
ut nostra omnia illi permittamus.*

I.
*Quid
Provi-
dentia?*

SUBTILIOR Theologia, quæ res divinas, quantum mortali fas est, comparatione cum rebus nostris assequi conatur, inter alias de Providentia divina quæstiones & hanc proponit: in quonam actu propriè sita sit, Intellectûs, an Voluntatis? Voluntatem mavult Damascenus, quia Providentia cura est: benevolentia autem imperat curam, & fatagit. Si ergo cura est à voluntate, & Providentia cura est, Providentia utrique est foetus voluntatis. Intellectum mavult Angelicus Doctor, ex defini-

defini-

definitione communi, quòd Providentia sit *Ratio ordinis in finem*: ratio autem est in intellectu, ipseve intellectus. Recepta passim sententia decidit, utrumque actum comprehendi: intelligentiam tamen præcipue, quia Providentia est scientia practica, diciturque velut Porrovidentia, & est pars prudentiæ. Possimus magis ad vulgi captum dicere, Providentiam aliud nil esse, quàm Bonitatem & Justitiam omnia scientem, & Potentiâ infinitâ utentem ad fines suos.

II. En igitur quatuor velut vultus Providentiæ divinæ, quos qui attentè inspexerit, non difficulter Resignationem, ac Fiduciam, & Indifferentiam amplectetur. Misericordiæ & Bonitatis argumenta certissima ab ipsis hujus tractatus fundamentis vidimus, eruta ex sinu divinitatis, ac naturâ summi boni, quod necesse est, ut bonum & benè velit. Consequens esto: quidquid nobis inde acciderit, exosculationem ejus manum, velut medici salutarem, aut benignissimam patris. Ne simus ex eorum

eorum

eorum cœtu, de quibus Prosper conqueritur libro de Providentia,

*Cùmque Deus medicã à calò demittere curans
Dignatur, penitúsque putres abscindere fibras:
Incusamus open teneri, & tabescere morbo
Malumus, antidoti quàm vim tolerare severi.
Non igitur mala sunt, quia nos mala ducimus,
& cùm.*

*Ulcerebus diris non parcit dextra Tonantis,
Amplectēda manus, non exacuenda querela est.
In eandem sententiam Augustinus ep. 50.
ad Bonif. Molestus est medicus furenti phre-
netico, & pater indisciplinato filio, ille ligando,
iste cœdendo: sed ambo diligendo. De
hac paterna Dei bonitate intuenda, plu-
sculum aliquid dicemus ad calcem se-
ctiois.*

III. *Altera* Justitiæ divinæ severior quidem,
ejus facies non tamen minùs aspectabilis fa-
Iustitia. cies est. Cōstat enim, cùm justus
sit, justè ab illo omnia disponi, ut loquitur
Sapiens cap. 12. ac justificari illum in ser-
monibus suis, & vincere cùm judicatur,
apparereque æquissimas suppliciorum
quorumvis rationes, ut canebat Psalmista
pœni-

pœnitens Pſal. 50. Unde neceſſariò conſequitur, Juſtitiaẽ divinaẽ in quibuſvis eventis acquieſcendum. Nam citra injuſtitiam juſtitiaẽ obmurmurari non poteſt: eſtque certiffima impietatis nota, & damnationis præjudiciũ, quæ Deus fecit non probare. Ita diſputat Auguſtinus, de verâ religione cap. 22. *Univerſitatis hujus conditio, atque adminiſtratio, ſolis impiis animis, damnatisque non placet: ſed etiam omnibus ſanctis cum miſeria earum, multisque vel in terra victricibus, vel in cælo ſine periculo ſpectantibus, placet. Nihil enim juſtum diſplicet juſto.*

IV. *Juſtus Deus, etiam utens injuſtis.* Nec dicas, Juſtum quidem Deum eſſe, ſed instrumenta quibus utitur injuſta: adeoque non poſſe te acquieſcere ſuppliciis, manu illorum illatis. Si enim compenſendæ iſti querimoniaẽ antè à nobis dicta non ſufficiunt: occurret Auguſtinus libro de Civit. Dei 22. cap. 102. *Multa ſunt à malis quidem contra voluntatem Dei: ſed tanta eſt ille ſapientia, tantaque virtutis, ut in eos exitus ſive fines, quos bonos & juſtos ille præſci-*
vit,

vit, tendant omnia, quæ voluntati ejus videntur adversa. Et disertius atque expressius quæstione 79. in Exodum: In uno eodémque factò, & Deus de occultâ equitate laudatur, & homo de propria iniquitate punitur. Item in Psalmum 61. Vide quid tibi fecerit iniquus, quid justus. Ille voluit, iste permisit. Ille injustè voluit, iste justè permisit. Voluntas injusta damnetur, permissio justa glorificetur. Deus per moribundum Mosen Deut. 32. minas intentans populo suo, ob peccata prævisa & certò futura: Congregabo, inquit, super eos mala, & sagittas meas complebo in eis. Ita erga nos agit: posuit nos velut scopum sagittationi suæ, arcum tetendit & paravit illum, sagittas suas ardentibus hominum malevolorum odiis effecit. Deus sagittarius est, arcus justitia, missile verba factæve injusta, ab hominibus malæ voluntatis profecta. Quid plagæ indignamur, quid conquerimur de missili, & mittentem non inuenimur? Aprorum hoc est, in sagittas & venabula cuti suæ infixæ frendentium, & despumantium, dexteram venatoris tela vi-

la vibrantis non adspicientium. Quis sapiens reus altercetur, & sæviat in carnificem, sententiæ Judicis exactè obtemperantem? Quin illi potius pecuniam numerari jubeat, ut D. Cyprianum securi ferendum lictori suo fecisse, Pontius refert. Carnifices nostri sint malæ hominum voluntates, famam lanient, honorem concidant, opes concerpant, nos & nostra quæ possunt excarnificent: bilis tamen in illos evomenda non est: quandoquidem nil agere possint, nisi ex supremi Judicis præscripto.

V. De Dei manu adspicienda, *Ei iustitia acquiescendum.* etiam ubi manibus improborum utitur, satis diximus Partis alterius Sectione prima. Interim ad eventa quælibet, seu Saül invideat, sive Absalon rebellet, seu Semeï convitietur, assuescamus dicere cum Davide Psalmo 118. *Iustus es, Domine, & rectum iudicium tuum.* Quæ verba identidem repetebant Hippone obsessi per Vandalos Episcopi Africani cum Augustino, uti narrat Possidius cap. 28. Vitæ D. Augustini. Eadem

in ore habuit Mauritius Imperator, à Phoca gregario nuper milite captus, spectareque coactus carnificinam liberorum, constantiâ in tam tatro spectaculo prorsus admirabili, apud Baronium anno 602. Neque absimilia iteravit Pharao prodigiis conterritus, & plagis tantisper edomitus Exodi cap. 9. *Peccavi etiam nunc: Dominus justus, ego & populus meus impii.* Sed quia cogitationi isti, ac confessioni, seriam pœnitentiam non adjunxit, frustra fuere voces in speciem piæ. Nos & agnoscamus Justitiam divinam, & suppliciiis acquiescamus, & clementiam pœnitendo demereamur.

VI. *Potentia tertius. Providentia divina vultus.* Nec difficulter Justitiæ divinæ decernenti stabit, qui decreta sua efficacissimè exequentem contemplabitur, potentiamque ejus agnoscat & expendet. Neque enim ignorabit, sese velut reum convictum & damnatum esse inter satellitum manus, quas si sequi noluerit, iuventus ac renitens trahetur. Christiano sufficiunt hæc verba ex cap. 49. Isaia: *Ego sum Deus, & non est.*

est ultra Deus ... Omne consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet. Item illa cap. 14. Hoc consilium quod cogitavi super omnem terram, & hæc manus extenta super omnes Gentes. Dominus enim exercituum decrevit, & quis potest infirmare? Et manus ejus extenta, & quis avertet eam? Adde tamen ista Augustini cap. 102. Enchiridii. Quantalibet sint voluntates vel Angelorum, vel hominum; vel bonorum, vel malorum; vel illud quod vult Deus, vel aliud volentes quam Deus, Omnipotentis voluntas Dei semper invicta est. Expende etiam isthæc Senecæ planè Christiana, libro de Vita beata: Ad hoc Sacramentum adacti sumus, ferre mortalia, nec perturbari his, quæ vitare nostra potestatis non est. In regno nati sumus, Deo parere libertas est. Insaniam, qui navi ad scopulum religata, funem trahendo & contendendo existimet fore, ut scopulum adducat ad navim, navim potiùs allisurus ad scopulum. Immobilem & invictam Dei potentiam ad te, ô homo, trahere non potes; duci te sine: & quod Publius Mimus non mimicè pronuntiavit, *Feras, non culpas*

culpes, quod vitari non potest: nec ventis ac fluctibus irascere, cum navigas. Pessimus scriptor Lucianus, non malè tamen Anthologiae Epigr. lib. I.

Εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρει καὶ φέρου· εἰ δ' ἀγανάκτεις,

Καὶ σάουλον λύπεις, καὶ τὸ φέρον σε φέρει.
Latinè reddi tam eleganter non potest: sententia tamen hæc est. *Si fatum*, quod utique aliud non est quàm divina Providentia, uti aliàs diximus: *Si ergo fatum te fert, feras, & patiare ut feraris. Si autem indignaris, ipse tibi molestus es, & fatum nihilominus te rapiet.*

VII. *Quid Domino debeamus.* Necessitatem hanc obsequendi divinæ Potentiæ novâ imagine pingamus. Potest Providentia divina cogitari & adspici, ut Dominus supremus, qui nobis imperet: aut velut Sapiens ductor, qui nobis præeat: aut sicut optimus Pater-familias, qui domum regat. Ergo ipsi resistere non possumus, quia dominus est: neque, ut possemus & fas foret, resistere tamen debemus, quia dux & pater est. Dominica & Regia edicta

edicta in variis regionibus claudi verbis
 hisce, aut similibus, solent: *Sic placet: Ea
 voluntas nostræ est.* Quæ verba ubi fidelis
 subditus boni Principis legit, protinùs
 acquiescit, nec de ratione legum edicto-
 rumve quærenda sollicitus est: non nescius
 consilium & imperium Domini rem esse,
 obsequium & obedientiam subditi. Mo-
 net Ecclesiasticus cap. 4. *Noli resistere
 contra faciem potentis, nec coneris contra
 ictum fluvii.* Quid enim adverso torren-
 ti te opponens lucrabere, quàm laborem,
 & spumeam asperginem, forsan & sub-
 mersionis periculum? Jehu, libro Re-
 gum 4. cap. 10. Rex Israël creatus, rem
 à Samaritis durissimam postulat: respon-
 sum tamen, *Servi tui sumus, quacumque
 jusseris faciemus, quacumque tibi placent fac.*
 Astyagen Medum narrant, noxæ nescio
 cui barbarico more puniendæ, epulandas
 Harpalo filii carnes apposuisse, & bene
 pasto inferri jussisse caput, ac petiisse, ec-
 quid ipsi carnes filii sapuissent: Harpalum
 foedâ adulatione dixisse: *Quidquid facit
 Rex, illud mihi perplacet.* Adcône te ho-
 minem

minem & patrem oblitus es, ut humanos ipsiusque filii tui artus, visceribus tuis ingestos cum stomacho luctari dissimules, in lupi illius ac tygridis gratiam? Sed an tu, inquit, nescis qualemcumque illum, Regem tamen meum & Dominum esse, nec mihi quidquam adversus illum licere?

VIII. *Potestati cedendū.* Regulis istis terrarum quæ potestas, præ omnipotentia illius, cui, ut Theodoretus ait Oratione prima de Providentia, *non servorum calamitas, sed natura ipsa dominium dedit?* Quem non favor subditorum, non fortunæ vicissitudo, non armorum vis extulit: sed ipsa naturæ suæ magnitudinisque necessitas, ut si omnia non creasset, dominus tamen omnium esset, ob infinitatis suæ supra res omnes eminentiam. Quidni ergo omnia, quaecumque voluit, faciat in caelo, & in terra, in mari, & in omnibus abyssis? Quidni dicamus ipsi ex animo: *Servi tui sumus, quaecumque jusseris, faciemus, quaecumque tibi placent, fac?* Ingredis fortè in benè ordinatam aliquam viri principis domum, ubi famuli œconomo, œcono-

œconomus hero, ut par est, obtemperare consueverint. Vides in aula luculentum ignem, œconomumque audis famulo dicentem: Heus tu an bos hodie assandus est, quòd tantum ligni exuritur? At, inquit famulus, ita hero placitum. Audito heri nomine, protinùs prudens & moriger œconomus conticet. Quotidianum istud est, etiam in privatis domibus: ubi sapientes matronæ ancillarum & liberorum facta reprehendere non audent, et si in speciem mala, quia sic maritus iussit, ut in simili argumento notat Drexelius. Intras in domum Universi, sub Patrefamilias Deo ordinatissimam: oculis objiciuntur incendia urbium & provinciarum, bellis, aliisque publicis calamitatibus ardentium: spectas prostratos lue horrenda populos, grandine obrutas segetes, fame semineces nationes. Interrogare velis bellum, famem, tempestatem, quid hinc agitis? Famuli, inquit, & ancillulæ sumus, hero nostro Deo obtemperamus: tu mi homo saltem æquè deferas Deo, ut œconomus hero, aut uxor marito.

Illustrissi-

Illustrissima sunt, in ea dominatûs divini consideratione, verba Heli, libro Reg. I. cap. 3. *Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat.* Pondera singula verba, in quibus summa resignationis, & caussa, motivumve continetur. Et ut magis mirare, attende, quâ occasione prolata sint: quando mors liberorum, familiæque universæ æternum dedecus, cum acerbissima exprobratione denuntiabatur. Perpendi etiam poterunt ista Psalmistæ ps. 38. *Obmutui, & non aperui os meum, quoniam tu fecisti:* Tu Domine universorum, tu Potentia ineluctabilis, cui nec potest resisti, nec debet.

IX. Tu Sapientia immensa, quæ in consiliis tuorum dispositione aberrare nequis, & de qua ratione decretorum suorum exquirere insanissimum foret. *Consilium Deo tribuamus,* inquit Augustinus epist. 49. ad Deo gratias, ad quæstionem secundam, *nobis obedientiam teneamus.* Dedisti te in disciplinam magni alicujus viri: certus, opinor, ipsius monitis audiens esse, stare

G

consi-

consiliis, iussis obsequi. Ita nobilissimus
adolescens Lambertus sub Divorum Lan-
doaldi & Theodardi ductu meliorem vi-
tam auspiciatus est. Suasere, ut scientias
divinas potius, quam humanas excoleret:
ostendere iter ad virtutem excelsius, in
abdicatione largarum opum, & dignita-
tum sese ultrò ingerentium. Statim ac-
quievit, quia id apud se statuerat, à sapien-
tissimis viris, & divinarum rerum consul-
tis regi se sinere. Incedis fortè per viam
ignotam, per Alpes aut Pyrenæum: si sa-
pis, ducem adsciscis gnarum itinerum
quempiam, de cuius probitate non dubi-
tes. Ducat te hic per calles angustos &
salebrosos, per tortuosos anfractus, per
horrida rupium cacumina, è quibus nubes
despectes, & profundarum vallium tene-
brosas voragines. Veniat tibi forsan in-
mentem dicere ductori: O bone, per
quas semitas circumducimur? Nonne ad
dexteram prata video? Nonne ad sini-
stram planiores & rectiores viæ apparent?
Sed cum tibi ductor responderit: sine
contisper, centies hæc itinera emensus
sum

sum, nullum mihi diverticulum non cognitum est. Si ad isthæc prata divertamus, placetne tibi in latronum gladios incurrere? Si ad lævam deflectamus, velisne in præcipitia ruere? Simul hæc à ductore audieris, acquiesces, damnabisque ipse cogitationes tuas: aut, si obgannire perges, meritò ductui tuo solus relinquêris. Ductori probo & perito fidendum est, non fidetur ducenti Deo? Non dicitur cum Jeremia Propheta cap. 17. *Non sum turbatus, te pastorem sequens?* Non iterabitur illud Cleanthis, Senecæ, & Epicteti:

*Duc me pater, summique moderator poli,
Quacumque placuit, nulla parendi est mora.*

X.

Audivimus Partis I. sect. I. ex Philosopho, Deum choragi instar esse, Imperatorisve, aut Navarchi. Idithun, Asaph, Heman, psaltæ Davidici, musicam scribant, distribuantque partes suas cantoribus singulis: horum nemo, opinor, tam erit amûsus & insulsus, ut inagistri compositionem reprehendat. Si quis audeat, ut è choro

non ejiciatur, hoc saltem audire merebitur: canta puer, nec de harmonia ex unius parte judica: tu quod tuum est præstiteris, & alii pariter, non poterit non suavissimus concentus existere. In hodierno publicarum ac privatarum rerum concentu dubitari non debet, quin toni non pauci duriusculi sint, multis ut vocamus suspiriis interrupti, multis diesibus fracti, multis notarum nigrarum colligationibus fusi. Hic Dorico tono, illic Jonico, alibi Lydio locus suus est. Numerus nunc citatus, nunc lentus; seu mensura nunc tripla, nunc communis, percutitur. Tu tamen, quisquis es, cave obmurmures: canta solum, aut tace, ubi musicæ magister voluerit: dulcissimam harmoniam si nondum capis, aliquando tamen intelliges.

XI. *Imperator,*
de navar-
abus. Gregario militi sub Imperatore Machabæo numquam in mentem venisset inquirere, cur in fronte cohortes illæ collocarentur, cur aliæ in cornibus, aliæ in auxiliis: aut cogitationi nascenti statim ipse occurrisset, dixisset-

dixissetque sibi, sub sapientissimo & expertissimo duce militamus: disponat ipse, nos sequamur: si milites officio non desint, spes victoriæ certa est. Vectorum impudentium foret, scienti ac probò Navarcho obloqui, & nunc expansa vela, nunc contracta, reprehendere: nunc obliquam navigationem, nunc rectam incursare: de velocitate modò, modò de tarditate conqueri. Novit ille sinûs & scopulos, ac vada latentia, & quâ arte vitentur: vectori quiescendum est. Quid de Imperatore & Navarcho loquimur? Pictorem in officina sua, imò fabrum ferrarium, reprehendere ausit oculatus nemo: & tu audeas *reprehendere in hoc mundo Deum*? Horret animus cùm sacrilegas voces, si tamen voces, meminit, astronomi & Regis, nominari indigni, quando sic locutus est. Spondanus Annalium Ecclesiasticorum Continuator, ad annum 1282. perhibet, sæpiùs auditum dicere: si à Deo adhibitus fuisset, ad Universi creandi consilium, futurum fuisse, ut nonnulla meliùs ordinatiusque conderentur.

Quis ad horrenda illa non verba, sed murmura, non exclamet, quod Hilarius libro contra Constantium Augustum, in re non longè absimili: *O miseras aures meas, quæ tam funestæ vocis sonum audierunt! Hac de Deo ab homine dici? Tunc capacissimæ illi, & illuminatissimæ, & omniscienti, præfidens ingeniolo tuo animula, obloquare? Tu summi artificis opus carpere aut fugillare audeas? Quis enim, non jam animalculorum & homuncionum humi repentium, sed Cherubinorum & Seraphinorum supra cælos evolantium, cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius ejus fuit?*

XII. *A Deo non petendum, Cur?* Serpentinum & diabolicum vocabulum est *Cur*, à Satana usurpatum, quando homicida fuit ab initio. *Cur*, inquit Genesis cap. 3. *præcepit vobis Deus? Petiisset saltem, Cur de ligni istius fructu non comeditis? In promptu erat responsum, non comedimus, quia prohibitum nobis est: sed interrogare maluit mandati causam, cur Deus præceperit, cur ita constitutum, quæ denique*

denique ratio vetandi? Sapuerant foemina & maritus, si respondissent: de Deo petendum non est, Cur aliquid faciat, cur permittat? Cur hic pauper, ille dives? Cur mali bonis permisti? Cur mali floreat, boni laborent? Decretorum istorum divinorum rationes etsi aliquas scimus, & locis suis reddere conamur, edemusque Deo propitio in Commentariis ad Machahæorum libros: ultima tamen ratio hæc est, nullam à summa Sapiaentia rationem peti debere. *Non enim est, ut inquit Sapiens Proverb. cap. 21. sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum.* Sapiensis pater libro 3. Regum cap. 16. expulsus è civitate Regia, & ad infortunii cumulum, probris ac maledictis ab impotente homine proscissus, hac una cogitatione sese solabatur, à Deo eam sibi pœnam, quamvis improborum ministerio, infligi, *Et quis audeat dicere, Quare sic fecerit?* Idem nos ad singula eventa ingeminare consuescimus.

XIII.
Petendum,
quod Deus
vult.

D. Augustinus jam senex & occupatissimus, cum rogatus esset à Quod-vult-Deo Diacono Carthaginensi, ut librum de Hæresibus scriberet, sic eum in Præfatione sua alloquitur: *In ipsa molesta instantia tua, etiam tuum nomen attendi, & dixi: Aggrediar, & faciam, quod vult Deus.* Faciamus & nos, & patiamur quod vult Deus: quia Dominus est, cui rebellare refractarii est: quia sapientissimus ductor, quem sequi nolle extremæ dementiæ est: maximè, quia suavissimus pater, cui non acquiescere, alienum à natura est. Patrem cogitabat Chrysostomus, cum, quam habuit concionem proficiscens in exilium, ab his vocibus cæpit, *Benedictus Deus*: ab iisdem vocibus orsus, quam dixit rediens ab exilio. Ab eadem cogitatione Bernardus omnes fermè Sermones in Cantica hâc formulâ clausit, *Benedictus Dominus.*

XIV.
Standum
est medico,
& patri.

Quoties visi pueruli medicamenta horrere, quando ab ancilla propinabantur: Sorbere eadem generosè à manu patris, aut matris?

Facia-

Faciamus, cum B. Francisco Salesio Episcopo Gebennensi, ægrotantem expertissimi medici filiam unicam. Carissimus pater optionem dat medicinæ cujuslibet, & curationis : artem omnem suam, & industriam, propensione infirmitatæ ejus paratus accommodare, si voluerit. At ægra, quæ par est erga patrem & medicum observantiâ & fiduciâ: enimverò, inquit, eligere meum non est; sumere, quod dederis, meum est: neque enim nescio quis sis, quantum experientiâ valeas, quantum me ames. Ab ingenio isto, & manu, nihil nisi salutare expecto. Decerne itaque, ut voles, nihil enim aliud quidquam mihi velle statutum est. Eundem in modum de optima & misericordissima Dei manu, in adversis juxtâ ac prosperis, cuius homini cordato sentiendum ac loquendum.

XV.

Ejus cogitationis suavitatis.

Qui Dei sapientiam eventa omnia disponentem attendit, ac reveretur, discipuli instar est sapienti doctori contradicere non audentis, & Pythagoræo silentio magistri

scita sententiásque venerantis. Qui Potentiam agentem contemplatur, & ducentem trahenté inve subsequitur, velut dominum habet, contra quem hiscere tutum non est. Qui Justitiæ acquiescit, intuetur sicut Judicem reus confitens, ac tremens dicit, quod Eliu à Jobo volebat exprimere cap. 33. *Peccavi, & verè deliqui, & ut dignus eram non recepi.* At qui Misericordiam & Bonitatem Dei adspicit, habet illum instar amabilissimi patris, & cum Seneca epist. 98. damnis, vulneribus, mortibus incurrentibus, amat Providentiam divinam, sibi que ipse identidem ingeminat: *Non pareo, sed assentior: ex animo illum, non quia necesse est, sequor.* Quid Christianum magis, quid sanctius ac sublimius, rationique simul ac fidei magis consonum, ex ore Christiani ullius audiamus?

XVI. *Et sancti-
tas.* Ezechias Rex sanctissimus, libro 4. Regum cap. 20. ad tristem Isaïæ, de posterorum suorum dedecorosa captivitate, denuntiati-
onem: *Bonus, inquit, sermo Domini, quem*
locutus

locutus est. Sic D. Catharina Genuensis ad malorum quorumvis sensum solita iterare, *Grata venerit calamitas ab amabili Dei manu.* Ita D. Josephus, teste D. Birgittâ, ubique ac semper ingeminare consuêrat: *fiat quod Deo placuerit.* Sic fidelissima & obedientissima ancilla Domini, filiâque, & mater D. Virgo, in Annuntiationis Dominicæ gloria, & Passionis ignominiosæ tormentis, pariter ex animi sententia pronuntiavit, *ô Deus, Fiat mihi secundum verbum tuum.* Sic Christus, Matthæi cap. II. de reprobatione quorundam, quos tamen, ut homines ad Dei imaginem conditos non amare nequibat, Deum laudans: *Ita, inquit, Pater, quia sic placitum fuit ante te.* Non utitur appellatione Judicis, æquissimam in ea reprobatione pro meritis ferentis sententiam: non domini, de re sua liberè & cum potestate statuentis: non magistri prudentissimi, arcana sua prout videbitur exponentis: sed suavissimam adhibet appellationem Patris, ut eò facilior sit ac jucundior, in re quamvis tristi, humanæ voluntatis

156 BONA VOLUNTAS
tatis cum divina conformitas. Eamdem
ob causam non alio quàm Patris dulcif-
simo nomine usus est, in horto Olivarum,
quando ipsi fæculentus calix, amarissimus-
que, ac peccatorum omnium horrore, &
pœnarum imminentium acerbitate ple-
nus, propinabatur.

SECTIO SECUNDA.

Alterum Adjumentum,

Consideratio providentia humana.

I. *Providen-
tia divina
lampas.* **Z** Achariæ Prophetæ objici-
tur cap. 4. videndum can-
delabrum, & lampas ejus su-
per caput ipsius, & septem lucernæ ejus super
illud: & septem infusoria lucernis, quæ erant
super caput ejus: & duæ olive super illud, una
à dextris lampadis, & una à sinistris ejus.
Describitur candelabrū septiceps in tem-
plo Hierosolymitano ardere solitum, eâ
ferè formâ, qua Exodi cap. 25. describitur
in tabernaculo collocandum. Aptissima
figura Providentiæ divinæ, quæ aurea
tota